

Utfordringer i grovfôrproduksjon ved høgt beitetrykk av hjort

MAGNE NORDDAL, NORDDALEN I FJALER KOMMUNE 400 MOH

MJØLKEPRODUKSJON PÅ 38 KYR , 330 000 L OG 20 VFS

FULLDYRKA AREAL 167 DA, INNMARKSBEITE 194 DA

LEIGEJORD HAUGE: 70 DA, 3 KM

LEIGEJORD DALE: 40 DA, 13 KM

LEIGEJORD SLETTE LAND 50 DA, 11 KM

HEILTIDSBONDE MED NY LAUSDRIFTSFLOR I 2016

- **TOTAL AREAL 3700 DA**
- **NORDDAL JAKTFELT 7000 DA, 2 STK**
- **100 % AVSKYTING I JAKTFELTET I 20 ÅR**
- **VASSDALEN STORVALD 55 000 DA, 16 JAKTFELT, 60 GRUNNEIGARA**
- **YSSB BESTANDSPLAN OMRÅDE 427 000 DA, (715 000 DA, 74 VALD, 60 % MED)**

DEN EVIGE KAMPEN OM FORET

STORT BEITETRYKK OVER LANG TID OG AUKANDE
FØR 2016 MINDRE PRODUKSJON
MÅTTE AUKE PRODUKSJONEN FOR Å BYGGJE LAUSDRIFT- POLITISK

ETTER UTBYGGING OG MANGE MILLIONAR I GJELD ER DET EIN HEILT ANNA SITUASJON
OG ØKONOMI
IKKJE ØKONOMI OG ARBEIDSKAPASITET TIL Å HALDE NABOANE OG SAMFUNNET MED
HJORT

DEN AKTIVE BONDEN ER TAPAREN OG TEK KOSTNADEN

**STOR UTFORDRING I Å FÅ AKSEPT PÅ AVLINGSTAPET I VALDET OG
HJÅ FORVALTINGA**

**KORLEIS DOKUMENTERE AVLINGSSAPET?
NLR REGISTRERTE AVLINGSTAP I PERIODEN
2017 – 2020
FEKK UHILDA DOKUMENTASJON PÅ TAPET
FEKK TALFESTA EIT TAP
NIBIO STØTTESPELAR**

AVLINGSTAP 2017 - 2020

- 25% I TAPT AVLING I MEDEL FOR DEI 4 ÅRA, STØRST PÅ ANDRE SLÅTT
- 831 KR I TAP PR DA, TAPT GROVFOR ERSTATTA MED KRAFTFORPRIS
- $167 \text{ DA} \times 831 \text{ KR} = 138\,000 \text{ KR}$ (EIGA JORD) + 70 DA PÅ HAUGE 58 000 KR TOTALT KR 196 000
- KAN IKKJE ERSTATTE 25 % GROVFOR MED KRAFTFOR, GROVFORMENGDA TRENGST
- MEIR LEIGEJORD, LANG AVSTAND, EKSTRA KOSTNAD, EKSTRA TIDSBRUK
- UTGANG AV ENGA RASKT
- FORET TILGRISA MED HJORTESKIT, FEIL GJÆRING, NEDSATT FOROPPTAK, SPOREBROBLEMATIKK
- PÅVIST HJORTEPARASITT PÅ SAU (LAMMELSAR OG AVLIVING AV SAU)
- FRUSTRERANDE Å SJÅ PÅ ALL TRAKK OG BEITESKADE INKL SKOG
- KREVJANDE PSYKISK
- HJORTEFORVALTINGA HAR MYKJE STØRRE ØKONOMISK KONSEKVENNS FOR DEN AKTIVE BONDEN ENN ÅRLEGE JORDBRUKSTINGINGAR!

TILTAK EG HAR GJORT FOR Å REDUSERE SKADANE

- ENDRA GRASBALNDINGANE, BEITEFRØ-STRANDSVINGEL-BLADFAKS (STRANDRØYR)
- ATTELEGG VERT GJERDA INN MED STRAUM FØRSTE ÅRET
- SISTE DYRKNINGSFELT ER GJERDA INN MED VILTGJERDE
- AKTIVT PRØVD Å ENDRE LOKAL FORVALTING I ÅRA EG HAR DREVE, LOKALT BONDELAG
- VORE MED Å ETABLERE HJORTEUTVAL OG STORVALD
- KJEM I MINDRETAL I BESTANDSPLANOMRÅDET
- KJEM I MINDRETAL I VALDET
- FEKK DOKUMENTASJON FEKK EG MEIR GEHØR I VALDET
- FORVALTINGA ER VORTEN MEIR LYDHØYR
- GÅTT INN SOM LEIAR I STORVALDET
- **ENORM TIDSBRUK PÅ FORVALTING LOKALT OG KOMMUNALT**

KVA HAR GÅTT GALE?

- **INTERESSEKONFLIKT ER HOVUDPROBLEMET**

- REGELVERKET ER IKKJE HINDRINGA
- DEN AKTIVE BONDEN I MINDRETAL
- KVA GJERE DEN KOMMUNALE FORVALTING
FAGFOLK, FAGLAG, POLITISK?????
- KVA HATT HAR ALLE PÅ SEG????
- GRUNNEIGARSTYRT FORVALTING???

JEGERINTERESSA HAR VUNNE FRAM SO LANGT!

KVA MÅ GJERAST?

- MÅ TIL EI FELLES FORSTÅING FOR AT DET ER OMFATTANDE HJORTESKADE
- KANSKJE DEN STØRSTE FIENDEN FOR EIT AKTIVT LANDBRUK PÅ SIKT!
- ALLE LYT VAKNE OPP OG HANDLE!
- LAGE MÅL I KOMMUNANE OM REDUSERT BESTAND
- FÅ TIL EI ORGANISERING AV VALD, JAKTFELT OG BESTANDSPLOMOMRÅDE SOM GJEV ROM FOR EI FORNUFTIG FORVALTING OG HJELP DER DET ER SKADE UTFORDRINGAR!
- HJORTEN MÅ SKYTAST DAR DEN ER!
- FLEKSIBILITET PÅ LØYVA I VALDA, UTNYTTE MINSTEAREAL
- JAKTFELT SKOTE 75% AV LØYVA, LØYSER UT 25% EKSTRA LØYVER
- DEI KOMMUNALE FORVALTARANE LYT VERE MEIR TYDLEGE/SYNLEGE OG GJERE UPOPULÆRE TILTAK!
- HAR NOKON SENDT EIN BESTANDSPLOM I RETUR FORDI DEN IKKJE STETTAR DEI KOMMUNALE MÅLA?
- HA KONTAKT MED NÆRINGA FOR Å OPPFATTE KVAR DET ER UTFORDRINGAR, FELLES FORSTÅING
- BRUKE VILTFONDET TIL ØKONOMISK STØTTE FOR DRIFT AV STORVALD
- GJERDE INN AREAL?
- ALLE KAN IKKJE DOKUMENTERE TAPET SLIK EG HA GJORT

- KVA ER KLIMAAVTRYKKET PÅ HJORTEN?

KVA MÅ GJERAST?

**VI AKTIVE BØNDER LYT OG
BRUKE TID PÅ LOKAL
FORVALTING I JAKTFELT,
VALD OG
BESTANDSPLANOMRÅDE**

**KAN KANSKJE IKKJE
FORVENTE AT ANDRE
(PASSIV) GRUNNEIGARAR
TAR KAMPEN FOR OSS?**

**MEN EG FORVENTAR AT
FORVALTINGA GJERE DA!**

**EIN DAUD HJORT ER DEN
BESTE HJORTEN!**

KVA DYR MÅ SKYTAST?

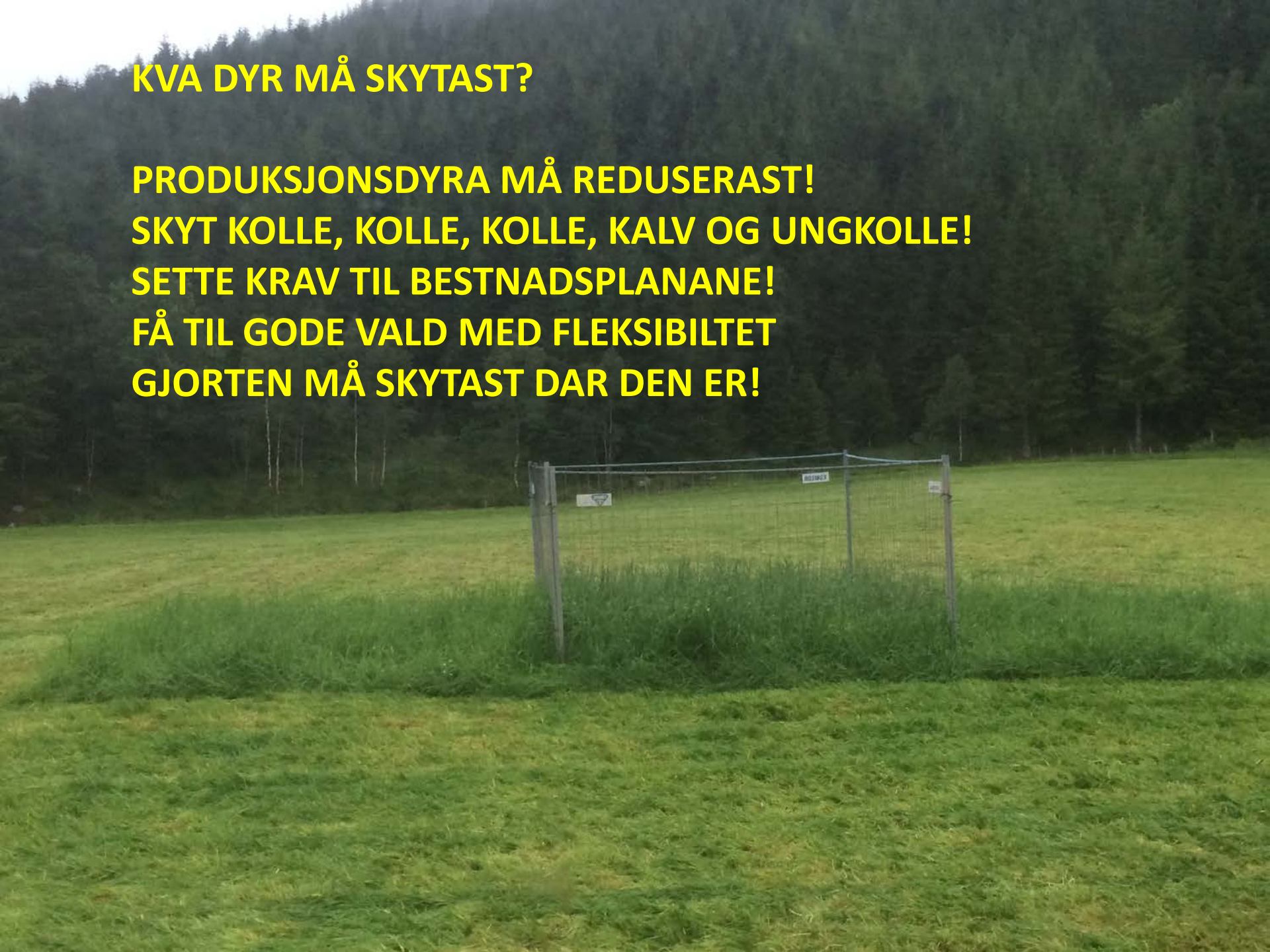
PRODUKSJONSDYRA MÅ REDUSERAST!

SKYT KOLLE, KOLLE, KOLLE, KALV OG UNGKOLLE!

SETTE KRAV TIL BESTNADSPLANANE!

FÅ TIL GODE VALD MED FLEKSIBILTET

GJORTEN MÅ SKYTAST DAR DEN ER!

YSSB BESTANDSPLANOMRÅDE

TOTAL BESTANDEN MÅ NED!

**SJØLVSAGT ER DET POSTIVIE SIDER MED
HJORT!**

**I HØVLEGE MENGDER ER HJORTEN EIN
RESSURS
HJORT KAN VERE EI INNTEKT**

**REIS HEIM OG TENK PÅ KOSTNADEN HJORTEN
PÅFØRAR ENKELTE OG IKKJE BERRE
JAKTOPPLEVELSEN!**

KVA ER DA VIKTIGASTE DÅKE SKA HUKSE ETTER MEG?

TAKK FOR MEG!